

Obec Jarošov

a) Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území

1) ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

POZITIVA

- Obec leží v blízkosti přírodní oblasti – přírodní rezervace Toulcovy Maštale, Městské Maštale a regionu Nové Hradky (cca 4 km).
- Velmi vysoká kvalita rekreačního a přírodního prostředí (turistické a cyklistické trasy).
- Území obce je součástí CHOPAV Vysokomýtská synklinála, přírodní akumulace kvalitních podzemních vod.
- Dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu.
- Značnou část katastru obce tvoří lesy.

NEGATIVA

- Obec leží v okrajové části ORP Litomyšl, ve větší vzdálenosti od samotného centra ORP (12 km).
- Absence obvodového propojení silniční a sídelní struktury a sídelní struktury v okrajovém prostoru ORP s posílením přímých obvodových vazeb s napojením na silnici I/35, příp. D35.
- Katastr obce je využíván pro zemědělskou výrobu.

2) PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ

POZITIVA

- Centrum obce Jarošov tvoří náves obklopená původní zástavbou – statky s dvory.
- Zemědělské usedlosti vystavěné okolo návsi obce dávají obci charakter.
- Dominantou obce je dřevěná zvonice.
- Obec je obklopena obhospodařovanými poli a lesy.
- Pohledovou dominantou obce je Toulcová rozhledna.

NEGATIVA

- Obec má převážně funkci bydlení s dojížděnou do zaměstnání a škol do Litomyšle a Vysokého Mýta.
- Na střed obce bezprostředně navazuje zemědělský areál, který není pohledově oddělen.
- Intenzivně využívaná zemědělská krajina.

3) STRUKTURA OSÍDLENÍ

POZITIVA

- Obec s historií, vznikla ve 14. století, se zachovalou strukturou staveb – zemědělské usedlosti, domků i chalup.
- Obec má přirozené centrum v místě soustředění občanské vybavenosti.

NEGATIVA

- Pomalé tempo zlepšování technického standardu bydlení – zejména výstavby kanalizace s koncovou ČOV.
- Zástavba na okraji katastru pozbývá původní podobu venkovských sídel – obec ztrácí původní genius loci.
- Silnice III/3595 a silnice III/35911 - průtah centrem (návsi) obce.

4) SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ

POZITIVA

- Vysoký počet obyvatel žijících v obci, kde se narodili.
- Demografické předpoklady pro růst počtu obyvatel přirozenou měnou.

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 (více než 2/3 obyvatel), převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Velmi nízká míra nezaměstnanosti (méně než 2 %).
- Zachování tradic – sounáležitost obyvatel, spolkový život, sportovní areál v blízkosti centra obce.
- Vyvážená věková skladba obyvatelstva a relativně mladé obyvatelstvo v porovnání s průměrem ORP, krajem a ČR.

NEGATIVA

- Počtem obyvatel malá a nevybavená obec, obec nemá dostatečnou občanskou vybavenost.
- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.
- Poptávka po volných plochách k zástavbě výrazně převyšuje možnosti katastru obce.

5) PŘÍRODA A KRAJINA

POZITIVA

- Blízkost přírodní rezervace Maštale.
- Na území obce není registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- Území obce není zařazeno do OZKO.
- Velkou část katastru obce tvoří lesy.

NEGATIVA

- Zvýšená hluková zátěž a lokální zvýšení imisních zátěží v důsledku silniční dopravy.
- Nefunkční lokální biokoridor (není napojen na sousední biokoridory).
- Velký rozsah scelených lánů orné půdy s malou hustotou rozptýlené krajinné zeleně, snížená biodiverzita krajiny.

6) VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Velké zásoby podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součástí CHOPAV Východočeská křída.
- Možnost dalšího využívání a čerpání podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“.
- Nebylo zde stanoveno záplavové území.
- Snížení emisí i z plošných zdrojů znečištění v zemědělství (nižší používání hnojiv a pesticidů).

NEGATIVA

- Zranitelnost hydrogeologického rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součást CHOPAV Východočeská křída.
- Snížování hladin podzemních vod v důsledku nadměrného čerpání z křídových horizontů.
- Snížená přirozená retenční schopnost krajiny jako důsledek dřívějšího způsobu obdělávání zemědělské půdy.
- Vysoký podíl zornění zemědělské půdy s důsledky v poškození a degradaci půd.
- Nedořešená problematika odvádění a likvidace odpadních vod.

7) KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Většina území ORP spadá do oblasti s nízkým znečištěním ovzduší.
- Na území obce není registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- Výrazné zlepšení úrovně hygieny životního prostředí.
- Zvyšuje se míra recyklace opadů, systém sběrných hnízd.
- Kvalitně funguje systém nakládání se zbytkovými komunálními odpady – svoz na regionální skládku. Podpora svozu tříděného odpadu – rozmístění kontejnerů separovaného odpadu.

NEGATIVA

- Ke zvýšení hlukové zátěži a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, Nox, těžkými kovy, PAH, polévatým prachem aj.) dochází především v důsledku dopravy při silnici III/35911 a silnici III/3595.
- Nízký podíl kompostování bioodpadů. Vysoký podíl biologicky rozložitelného odpadu je nadále ukládán na skládky.

8) ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

POZITIVA

- Nadprůměrná výměra zemědělské půdy (cca 69 % z celkové rozlohy).
- Zastoupení nejkvalitnějších půd (II. třída ochrany půd).
- Významná zemědělská tradice s vysoce kvalitní zemědělskou půdou.
- Pro zemědělství relativně příznivé klimatické podmínky.
- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- PUPFL – existence lesů zvláštního určení významných pro zachování biodiverzity.

NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů a imisní zátěže.
- Nedostatečná síť zemědělských polních cest.
- Ohrožení půdy větrnou a vodní erozí s ohledem na vzrůstající tlak na pěstování plodin umožňujících erozi a používaných v bioplynových stanicích.

9) OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

POZITIVA

- Mateřská škola.
- Restaurace.
- Hasičská zbrojnice.
- Obecní úřad, knihovna.
- Sportovní hřiště, dětské hřiště.
- Dřevěná zvonice.
- Autobusová zastávka.
- Toullovova rozhledna.

NEGATIVA

- V obci není základní škola.
- Chybí zdravotní péče v místě.
- Horší dostupnost Litomyšle.

10) DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI

POZITIVA

- Zkvalitnění stávající silniční sítě v obytných územích – uplatňování zklidňujících opatření na průtazích – zvýšení bezpečnosti provozu a zlepšení podmínek a kvality životního prostředí v sídle.
- Existující značené nadregionální a regionální cyklistické trasy – příznivé podmínky pro rozvoj každodenní i rekreační cyklistiky.
- Provozování cyklobusu v širším prostoru Svitavy – Polička – Proseč – Nové Hrady – Litomyšl.

- Propojení atraktivních lokalit turistickými a cyklistickými trasami, s návazností na historicky a kulturně bohaté město Litomyšl, obec Nové Hradky.
- Území obce je v celém rozsahu elektrifikováno, připojeno na veřejný vodovod a plynovod.

NEGATIVA

- Chybějící ucelená síť účelových komunikací pro zemědělskou dopravu – zatěžování a znečišťování stávající sítě místních komunikací a silnic těžkou zemědělskou dopravou.
- Vedení značených cyklistických tras společně s motorovou dopravou do silnicích II. a III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity a bezpečnosti.
- Útlum zájmu o spotřebu zemního plynu a o plynofikaci v souvislosti s rostoucími cenami dodávky zemního plynu.
- Nevyhovující stav likvidace splaškových odpadních vod je rizikový vzhledem k významu a bohatství podzemních vod.

11) HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

POZITIVA

- Dobrá dopravní dosažitelnost I. tranzitního železničního koridoru (Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Choceň).
- Vysoká míra ekonomicky aktivních obyvatel.
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu, existence subjektů zemědělské výroby.
- Rozvinutá základna malého podnikání s pružnější reakcí na změny ekonomických podmínek a poptávky.
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity, relativně mladé obyvatelstvo a vysoký podíl jeho produktivní složky.

NEGATIVA

- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro celé území ORP) – chybějící rychlostní komunikace D35.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.
- Nedostatečně rozvinutá průmyslová základna a nízké zastoupení výroby s vysokou přidanou hodnotou.

12) REKREACE A CR

POZITIVA

- Velmi dobré podmínky pro rozvoj CR v blízkosti Litomyšle – centrum města vyhlášeno MPR, zámek je zapsán v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Tradice v pořádání mezinárodně významných akcí (operní festival B. Smetany, mezinárodní houslové kurzy).
- Toulouvcova rozhledna.
- Městské maštale.
- Dřevěná zvonice na návsi.
- Vhodné terénní podmínky pro turistiku a cykloturistiku.
- Propojení turisticky atraktivních lokalit turistickými a cyklistickými trasami, s návaznostmi na historicky a kulturně bohaté město Litomyšl.
- Zapojení do trasy cyklobusu po Českomoravském pomezí.

NEGATIVA

- Podprůměrné podmínky pro přírodní formy cestovního ruchu v důsledku intenzivně využívané zemědělské krajiny.
- Nízká nabídka a kvalita ubytovacích kapacit.
- Vedení značených cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnicích III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity i bezpečnosti.
- Ohrožení lesů kalamitami.

13) BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

POZITIVA

- Sdružení dobrovolných hasičů.
- Nízká kriminalita.
- Fungující obecní rozhlas.

NEGATIVA

- Delší dojezdová vzdálenost zásahových jednotek z Litomyšle (hasiči, záchranná služba, policie).

b) Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území, a to pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnosti společenství obyvatel, včetně jejich vzájemných vazeb a trendů vývoje území

1) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Obec leží v prostoru Vysokomýtské synklinály, má tedy dostatek kvalitních podzemních vod, velkou část ploch zemědělského půdního fondu tvoří půdy II. třídy ochrany.
- Obec leží v těsné blízkosti přírodní rezervace Maštale.

NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Omezení ve využití území plynoucí ze zvýšeného výskytu svahových deformací (aktivní sesuvy).
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů, imisní zátěže.
- Zvýšená hluková zátěž a lokální zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, Nox, těžkými kovy, PAH, polétavým prachem aj.) v blízkosti silnice III/35911 a III/3595.
- Z celkově velkého podílu zemědělské půdy je minimum trvalých travních porostů, což snižuje celkovou ekologickou stabilitu území.

POTENCIÁL

- Možnosti dalšího využívání a čerpání podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“.
- Zvyšování zájmu veřejnosti o posilování významu rekreační funkce krajiny.
- Zkvalitňování přírodního prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale též na funkci estetickou, rekreační, protierozní, protipovodňovou (větrolamy, pásy zeleně oddělující vizuálně rušivé prvky krajiny, aj.).
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství.
- Napojení nefunkčního biokoridoru na sousední biokoridory.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **příznivé životní prostředí** hodnotit jako blízký průměru se vzestupným trendem.

2) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

POZITIVA

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 (více než 2/3 obyvatel).
- Nízká nezaměstnanost.
- Převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Vysoký podíl obyvatel žijících v obci, kde se narodili.
- Vyvážená věková skladba obyvatel a relativně mladé obyvatelstvo v porovnání s krajem a ČR.
- Dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu, existence prosperujících subjektů zemědělské výroby.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.
- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro celé území ORP) – chybějící rychlostní komunikace D35.
- Počtem obyvatel malá a nevybavená obec.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.

POTENCIÁL

- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství (ekologické zemědělství), rozvoj agroturistiky.
- Nová výstavba různých forem bydlení povede ke zvýšení možnosti volby a výběru, k vyšší migrační přitažlivosti a k zvýšení demografické vitality.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **hospodářský rozvoj** hodnotit jako blízký průměru.

3) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

POZITIVA

- Mateřská škola
- Obecní úřad, knihovna.
- Sportovní hřiště, dětské hřiště.
- Touloucova rozhledna.
- Dřevěná zvonice.
- Existující značené nadregionální a regionální cyklistické trasy – příznivé podmínky pro rozvoj každodenní i rekreační cyklistiky. Propojení atraktivních lokalit turistickými a cyklistickými trasami, s návaznostmi na historicky a kulturně bohaté město Litomyšl a obec Nové Hrady.
- Sdružení dobrovolných hasičů.

NEGATIVA

- V obci není situována základní škola.
- Chybějící zdravotní péče v obci.
- Okrajová poloha v rámci ORP, větší vzdálenost od Litomyšle.
- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování

POTENCIÁL

- Zkvalitnění stávající silniční sítě v obytných územích – uplatňování zklidňujících opatření na průtazích – zvýšení bezpečnosti provozu a zlepšení podmínek a kvality životního prostředí v obci.
- Převedení cyklistických a turistických tras mimo silnice s motorovou dopravou – zvýšení atraktivity a podpora rozvoje turistiky, zvýšení bezpečnosti účastníků.
- Podpora spolkového života v obci.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **soudržnost společenství obyvatel** hodnotit jako blízký průměru.

4) VZÁJEMNÉ VAZBY PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Pilíř pro příznivé životní prostředí je v částečné kolizi s pilířem pro hospodářský rozvoj – plochy ZPF zabírají velkou část katastru obce. Tyto plochy podporují rozvoj ekonomických aktivit v zemědělské oblasti, ale nejsou příznivé pro životní prostředí. Nabízí se zde možnost podpory jiného typu zemědělských aktivit – ekologické zemědělství, agroturistika, zatravnění – čímž by došlo ke zlepšení životního prostředí.

Další posílení hospodářského pilíře lze spatřovat v rozvoji cestovního ruchu a turistiky.

Pilíř pro soudržnost společenství obyvatel není v žádné kolizi se zbylými dvěma pilíři.

5) TRENDY VÝVOJE ÚZEMÍ

- Pilíř pro příznivé životní prostředí je nutné posilovat a rozvíjet. Nejen z tohoto důvodu je vhodné zachování stávajícího venkovského charakteru obce pro celkový dojem z daného místa. Vzhledem k výše uvedenému je vhodné zlepšovat biodiverzitu krajiny a její ekologickou stabilitu. Zkvalitňovat přírodní prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale také funkci estetickou, rekreační, protierozní (větrolamy, pásy zeleně oddělující vizuálně rušivé prvky krajiny, remízy, ...). Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny. Regulovaně zalesňovat a zatravnňovat zemědělsky nevyužívané plochy, zejména plochy a pásy uvnitř rozsáhlých lánů, s funkcí krajino tvornou a protierozní. Při obnově v hospodářských lesích zařazování dřevin přirozené druhové skladby.
- V rámci hospodářského rozvoje obce vymezit nové plochy k bydlení (tyto vymezit s jasně danými parametry výstavby pro zachování rázu obce).
- Posilování pilíře soudržnosti společenství obyvatel podporou spolkového života v obci. Jistým omezením je vyjíždka obyvatel za prací i občanskou vybaveností mimo obec.

c) Určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích, případně v územních studiích, zahrnující zejména požadavky na zmírnění nebo omezení urbanistických, dopravních a hygienických závad, vzájemných střetů záměrů na provedení změn v území a střetů těchto záměrů s limity využití území a s hodnotami v území, na odstranění nebo zmírnění vlivů negativ v území, na využití potenciálů rozvoje území a na snížení nevyváženého vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel

1) URBANISTICKÝCH, DOPRAVNÍCH A HYGIENICKÝCH ZÁVAD

Požadavek na:

- Dořešení problematiky odvádění a likvidace odpadních vod, rizikovost ve vztahu k podzemním vodám (CHOPAV Vysokomýtská synklinála).
- Oddělení výrobního areálu v centru obce od okolní výstavby izolační zelení.
- Vymezení nových ploch bydlení.
- Zkvalitňování přírodního prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale též na funkci estetickou, rekreační, protierozní (větrolamy, pásy zeleně oddělující vizuálně rušivé prvky krajiny, ...).

2) VZÁJEMNÝCH STŘETŮ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ A STŘETŮ TĚCHTO ZÁMĚRŮ S LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ S HODNOTAMI V ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Prověření napojení místního biokoridoru na sousední biokoridory.

3) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV V ÚZEMÍ NA VYUŽITÍ POTENCIÁLŮ ROZVOJE ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Ohrožení půdy větrnou a vodní erozí s ohledem na vzrůstající tlak na pěstování plodin umožňujících erozi a používaných v bioplynových stanicích.
- Podpora využití rozvojových předpokladů území s vazbou na krajinou a rekreační oblasti Touloucovy, Městské Maštale a region Nových Hradů.

4) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV NA SNÍŽENÍ NEVYVÁŽENÉHO VZTAHU PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

Požadavek na:

- Podporu rozvoje cykloturistiky a turistiky ve vazbě na krajinou a rekreační oblast Touloucovy, Městské Maštale a region Nových Hradů, který zajistí růst pracovních příležitostí v obci bez nutnosti dojížděky.
- Podpora přírodě blízkých druhů zemědělství – ekologické zemědělství, agroturistika.